

DAG VAN DE BEROEPSKOLOM 2017

Nieuwsbrief 7

19 september 2017

Uitgave van de Leido Academy, thema-netwerk voor LevenLang Leren

SAMENWERKING MBO EN HBO BINNEN DE BEROEPSKOLOM

UITDAGINGEN VOOR HET MBO = EEN INHOUDELIJKE UITDAGING VOOR HET HBO

**Vrijdag 6 oktober 2017
10.00 – 16.15 uur**

Hotel Mercure Amersfoort – op loopafstand van Station Amersfoort-Centraal

Inleiding

Ook in dit nummer weer een korte beschouwing betreffende een sub-thema dat op de komende Dag van de Beroepskolom een rol kan gaan spelen.

Praat en denk mee...

Het sub-thema deze keer: doorlopende leerlijnen en het werkveld

De beroepskolom wordt zo genoemd omdat het vmbo, mbo en hbo allemaal 'bo' in hun naam hebben staan. Het gaat het om het aanbieden van programma's die gerelateerd kunnen en ook moeten worden aan het werkveld – zoals dit voor het hbo in de wetgeving (WHW) is opgenomen. Hoe dat gebeurt is uiteraard aan de instellingen, maar wat betreft de inhoud van een programma zit men in het mbo dichter op de huid van arbeidsmarktsectoren dan in het hbo. In het mbo is het de SBB die hiervoor zorgdraagt met inbreng van doelgerichte kaders. In het hbo zijn het de hogescholen en de opleidingen zelf – via de landelijke overleggen en de regionale samenwerkingsverbanden, die bepalen wat er in een opleiding wordt opgenomen.

Dat kan smal of breed gebeuren, met een duidelijk stamprogramma en door het inzetten van allerlei minoren, keuzevakken en afstudeerrichtingen. Bij een nieuwe opleiding is het zodanig geregeld dat de CDHO en de NVAO er op hun eigen manier naar kijken – mede gelet op de rechtvaardiging van de naam en de positie die afwijkt van bestaande opleidingen – maar daarna is er geen concreet controlemechanisme meer voorhanden voor het hbo.

Mbo en hbo: samen...

Zo af en toe duikt de vraag op of het interessant en misschien ook verstandig is om de ervaringen in het mbo en hbo met het afstemmen van programma's op de vraag uit het werkveld te delen. Veel bedrijven hebben mensen in dienst op allerlei niveaus en het ligt voor de hand dat als er sprake is van een duidelijke dynamiek in de afzetmarkt en dus op het productieproces, de gevolgen ervan op meerdere niveaus te merken zijn. Het 'vertalen' naar mogelijke aanpassingen in de programma's voor het mbo en hbo, zeker rond mbo-4 en Ad, kan simultaan plaatsvinden om zodoende goed functionerende leerlijnen in stand te laten.

Betrokkenheid SBB?

Er zijn in het verleden pogingen gedaan om - via de Kenniscentra voor het mbo - mechanismes daarvoor te vinden, maar daarbij bleef het veelal. Bij het ontstaan van de SBB, als bundeling van deze centra, is de vraag gesteld of het hbo een rol zou kunnen spelen bij de vormgeving van de mbo-4-opleidingen. Het is echter nooit tot serieuze onderhandelingen op dit punt gekomen.

De overheid zou het voortouw kunnen nemen om wel een vorm van samenwerking tot stand te laten komen. Er is evenwel binnen OCW geen 'afdeling beroepskolom'; alleen is het zo dat vertegenwoordigers van de afdelingen mbo en ho intern met elkaar praten en overleggen. Breekpunt is

uiteraard dat wet- en regelgevingstrajecten voor beide sectoren apart moeten worden doorlopen en dan is al snel te voorspellen wat er gebeurt. Ook subsidies en stimuleringsgelden worden apart toegekend vanwege de gescheiden budgetverantwoordelijkheden.

Motie TK over Ad en werkveld

Bij de recente discussie over de wet voor de Ad als opleiding werd eerst geprobeerd de SBB toch een plek te geven in het borgen van de arbeidsmarktrelevantie, maar politiek bleek die gedachte niet aan te slaan. Vervolgens werd de volgende motie door de Tweede Kamer aanvaard, ook door de Eerste Kamer meegenomen in de bespreking van de Ad-wetgeving:

'De Kamer, gehoord de beraadslaging, overwegende dat in het mbo het regionale bedrijfsleven nauw betrokken is bij de inrichting van het onderwijsprogramma; tevens overwegende dat het vanwege de nauwe betrokkenheid van het mbo bij de Ad-opleidingen belangrijk is om ook hier het bedrijfsleven een duidelijke positie te geven; verzoekt de regering: hbo-instellingen op te roepen het bedrijfsleven nauw te betrekken bij de vormgeving van het onderwijsprogramma van een Ad-opleiding met het oog op het kennen en kunnen van de student; in de door de Minister toegezegde monitor expliciet kwalitatief onderzoek te doen naar de betrokkenheid van het regionale bedrijfsleven bij de vormgeving van het onderwijs binnen de Ad-opleiding, en gaat over tot de orde van de dag.'

Hoe gaat dit uitwerken?

De motie is 'slim opgezet', met de verwijzing naar de verplichte betrokkenheid van het werkveld bij het mbo en de oproep om vervolgens ook 'een vrijwillige vorm' daarvan voor het hbo na te streven. De motie is wat dat betreft een uiting van een soort bezorgdheid nl. dat kennelijk tot nu toe de samenwerking op een aantal cruciale punten (nog) niet voldoende is. Het is ook een signaal, in de richting van de overheid, de VH en de hogescholen.

Het gaat tevens om een oproep aan het georganiseerde bedrijfsleven om met voorstellen te komen hoe die nauwe betrokkenheid kan worden ingevuld. De overheid, OCW dus, kan straks wel een stuk naar de VH en hogescholen sturen, maar als het alleen maar een herhaling is van hetgeen in de motie staat, zal er geen beweging te zien zijn. Ook de monitor als stok achter de deur zal dan meer een papieren exercitie worden, valt te verwachten.

Op 6 oktober kan worden gezien hoe 'OCW kan worden geholpen', als het gaat om de mogelijkheden die de aanwezigen graag zouden zien opduiken. Kan het werkveld een handreiking opstellen, ook voor de monitor inzetbaar? Heeft de SBB een visie op een bepaalde aanpak rond mbo-Ad en de betrokkenheid van de werkgevers die beide afgestudeerden in dienst hebben dan wel willen gaan nemen? Zien mbo- en hbo-instellingen kans om ook de regionale contacten een plek te geven in een globaal landelijk format dat 'ter plekke' kan worden gebruikt?

Programma

09.15 – 10.00 uur	Ontvangst en registratie
10.00 – 10.05 uur	Welkom en korte toelichting op het programma en de verwachtingen
10.05 – 10.20 uur	De Traditionele Keiharde Kennis Kwis (K3)
10.20 – 10.50 uur	Ontwikkelingen en acties in het mbo – en wat kunnen we er daarvan leren als het gaat om de afstemming op elkaar binnen de beroepskolom... <ul style="list-style-type: none">• René van Schalkwijk, voormalig lid CvB Horizon College, voorzitter EUpromVET (Europees Platform voor nationale VET-associaties)
10.50 – 11.15 uur	Wet- en regelgeving mbo en hbo: gezamenlijke of separate ontwikkelingen – en in welke mate spelen de gemeenschappelijke doelstellingen een rol, gelet op de sectorale belangen: een inventarisatie... <ul style="list-style-type: none">• <i>Beleid overheid: Interactieve sessie met de aanwezigen</i>• <i>Aan de hand van recente voorbeelden, op basis van gesprekken met de betrokken beleidsmakers</i>

11.15 – 11.30 uur	Pauze
11.30 – 12.30 uur	Huidige en op korte termijn te verwachten ontwikkelingen in het mbo, en scenario's voor de consequenties voor de loopbaan van mbo'ers – met werken, leren dan wel een combinatie daarvan - wat zijn valkuilen als het gaat om de dynamiek in het gehele systeem als er geen afstemming plaatsvindt... Inleidingen vanuit: <ul style="list-style-type: none"> • Werkgeversorganisaties - loopbanen van mbo'ers <i>Gertrud van Erp, secretaris onderwijs MKB Nederland / VNO-NCW</i> • Practoraat Creatief Vakmanschap ROC van Amsterdam en dit vakmanschap op niveau 5 <i>Eric Aldewereld, ontwikkelaar onderwijs</i> • SBB en ruimte in de kwalificatiedossiers van mbo-4 voor doorstroom naar hogere niveaus <i>Wim Jellema en Jan Nienhuis, SBB</i>
12.30 – 12.50 uur	Vragen en antwoorden n.a.v. de inleidingen...
12.50 – 13.35 uur	Lunch
13.35 – 14.00 uur	Internationale ontwikkelingen rond het mbo: wat pikt het Nederlandse mbo daarvan op en wat kunnen ze vervolgens mee gaan doen... <ul style="list-style-type: none"> • <i>Hans Daale, Leido / CHAIN5</i>
14.00 – 14.10 uur	Presentatie van stellingen – basis voor het kiezen van een discussietafel
14.10 – 14.50 uur	Discussietafels – leidend tot het vaststellen van relevante thema's – en de mogelijkheden om daarmee aan de slag te gaan <i>Er zullen in de week voorafgaande aan de DvdB stellingen worden verspreid zodat de deelnemers zich kunnen voorbereiden. Tevens zal worden gevraagd om van tevoren ingevulde formulieren mee te nemen, en deze tijdens de sessies verder in te vullen aan de hand van de discussies – en alles vervolgens in te leveren voor een rapport met de uitkomsten van deze dag.</i>
14.50 – 15.00 uur	Pauze
15.00 – 15.45 uur	Panel met inleiders en experts over de consequenties van alle ontwikkelingen, mede kijkend naar voorstellen zoals naar voren komen uit 'de studenten-labs' en de 'voorstellen vanuit het hbo voor vernieuwde regionale samenwerkingsverbanden mbo-hbo' <ul style="list-style-type: none"> • <i>Moderatie: René van Schalkwijk</i>
15.45 – 16.10 uur	Reflectie op de discussies, het panel en... het hele onderwerp van deze Dag van de Beroepskolom – plus discussie met de zaal <ul style="list-style-type: none"> • <i>Paul Oomens, directeur MBO Raad</i>
16.10 – 16.15 uur	Oproep voor participatie in BK16/20 en afsluiting
Extra:	
16.15 – 16.45 uur	Overleg met deelnemers die willen participeren in BK16/20 en daaraan te koppelen werkgroepen

Praktische zaken

- Vrijdag 6 oktober, van 10.00 tot 16.15 uur (inloop vanaf 9.15 uur)
- In het conferentiecentrum van Hotel Mercure, Amersfoort (op loopafstand van het centraal station, tegenover de locatie van de Hogeschool Utrecht). Er is een parkeergarage voor deelnemers, tegen gereduceerde kosten.
Zie: <http://www.mercure.com/nl/hotel-8996-mercure-hotel-amersfoort-centre/location.shtml>
- De kosten voor deelname bedragen 135 euro (excl. btw)
- Aanmelding is mogelijk via info@leido.nl. Afmelden tot 25 september is kosteloos.